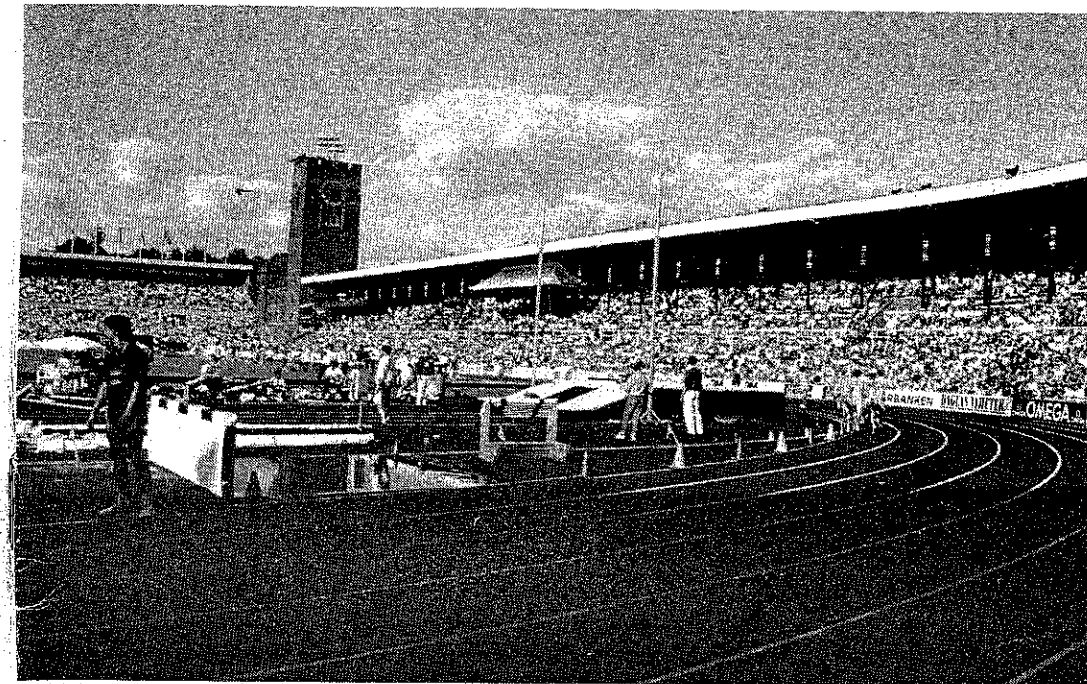


Ja till OS

- men Bildt ska betala

- en studie av högstadiel elever och gymnasister

av Ulf Blomdahl-Stig Elofsson-Anders Janhammar



Socialhögskolan
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE
STOCKHOLMS UNIVERSITET • 106 91 STOCKHOLM



**Fritid
Stockholm**
FORSKNINGSENHETEN

FÖRORD

Under perioden december 1993 februari 1994 har vi genomfört två olika studier. I den första studien undersöker vi om barns och ungdomars delaktighet ökar mer i de områden som prövat stadsdelsnämnder än i övriga områden i Stockholm. Denna studie har genomförts med barn i mellan-och högstadiet.

I den andra studien har vi i första hand undersökt gymnasieeleverns utnyttjande av och inställning till grönområden och vattendrag samt Vår Teater.

Inom ramen för dessa två studier har vi också frågat stockholmsungdomarna om deras inställning till Stockholms eventuella OS-satsning.

Vi tackar följande personer för hjälp med våra två studier: Anita Andersson, Karin El-Cheik, Claes Hermansson, Bo Irsten, Bo Johansson, Karin Karlsson, Gunnar Nelsäter och Jari Öhman.

Stockholm den 5 april 1994

Ulf Blomdahl-Stig Elofsson-Anders Janhammar

Omslagsfoto: Gunnar Nelsäter

©Författarna

ISBN 91 86768 43 3

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	<u>Sid</u>
1. Inledning	3
2. Undersökningen	6
2.1 Undersökningsgrupp	6
2.2 Frågeställningar om OS	7
2.3 Bakgrundsvariabler	7
2.4 Fritidsstilar	8
3. Ska Stockholm satsa på OS?	9
3.1. Vad tycker ungdomarna?	9
3.2 Vad tycker olika kategorier av ungdomar?	10
3.3 Vad tycker ungdomar med olika fritidsstilar?	11
4. Vilka ska betala OS-satsningen?	13
4.1 Vad tycker ungdomarna?	13
4.2 Vad tycker speciella kategorier av ungdomar?	14
4.3 Vad tycker ungdomar med olika fritidsstilar?	15
5. Sammanfattning	17
Notförteckning	18
Litteraturförteckning	18
Bilagor	19

1. INLEDNING

1912 arrangerades de olympiska sommarspelen i Stockholm. Huvudarena för de olympiska lekarna var den då nybyggda Stockholms stadion. 2500 aktiva från 28 nationer deltog i tävlingarna. De svenska idrottsmännen erövrade 24 medaljer och vann nationstävlingen före USA och Storbritannien. Den totala publiken under sommarspelen uppgick till 327 288 personer.

1956 fick Sverige och Stockholm överta de olympiska ryttarspelen från Australien. Återigen var det Stockholms stadion som fick stå som huvudarena för spelen. Petrus Kastenman tog olympiskt guld i fälttävlan.

Sverige har under åren ansökt om att få arrangera de olympiska vinterspelen en rad gånger. Ansökningarna har dock avslagits. Någon ansökan om att få arrangera ett olympiskt sommarspel har Sverige inte lämnat in efter det att sommarspelen genomfördes i Stockholm 1912.

I början av 1980-talet startades i Stockholm diskussioner om staden borde satsa på att få arrangera ett olympiskt sommarspel. En arbetsgrupp tillsätts 1983 av fritidsnämnden för att utreda förutsättningarna för att förlägga 1992 års sommar-OS till Stockholm. Arbetsgruppen tyckte sig kunna se att Stockholm hade goda förutsättningar att få sommar-OS 1992. Stockholm stad deklarerade då sina ambitioner att söka värdskapet för de olympiska sommarspelen. Sveriges Olympiska kommitté (SOK) gjorde dock i ett senare skede den taktiska bedömningen att Stockholm genom att söka sommar- OS skulle äventyra Falun/Åres ambitioner att få vinter OS. I det läget drog sig Stockholm ur planerna på ett sommar- OS (1).

Under 1988 och 1989 uppdaterades 1983 års utredning med syfte att Stockholm eventuellt skulle ansöka om de olympiska sommarspelen 1996. Resultatet av denna uppdatering blev dock att planerna på ett olympiskt sommarspel skjöts på framtiden

Under 1991 väcktes återigen i Stockholm tanken om att få arrangera ett sommarspel. "Stockholms kommunstyrelse beslöt 1991-11-13 att ge Stockholms Mark- och Lokaliseringsbolag i uppdrag att senast 1 april 1992 redovisa förutsättningarna för en ansökan om en sommarolympiad i Stockholm. Styrelsen för Stiftelsen Stockholm Information Service beslöt 1991-09-10 uppdraga åt en projektgrupp att i samarbete med Stockholms stad och övriga kommuner i regionen närmare undersöka möjligheten för ett

framtida sommar-OS-arrangemang i Stockholm" (2). Stockholms kommunstyrelse godkände under 1992 utredningen. Ytterligare klargörande behövdes dock innan staden kunde ta ställning till en ansökan om att få arrangera OS.

En ny utredning bestående av representanter för staden, näringslivet och idrotten tillsattes under 1992. Utredningen slutsats när den framlades i september 1993 var:

"Under förutsättning att OS år 2000 kommer att arrangeras utanför Europa rekommenderas att beslut fattas om att OS-projektet fortsätter enligt den redovisade handlingsplanen. Arbetet bedrivs då vidare för en formell ansökan 1997 att arrangera sommarspel i Stockholm år 2004" (3).

Både Stockholms idrottsförbund och Riksidrottsförbundet (RF) stödjer Stockholms OS-satsning.

Stockholms stad bör senast vid årsskiftet 1994/1995 fatta beslut om staden ska kandidera för sommarspelen 2004.

Argumenten för att få anordna OS i Stockholm är bl a följande:

- det blir en folkfest som vi i Sverige inte sett maken till tidigare
- det skapas en framtidsoptimism i Sverige
- Sverige och Stockholm får mer inkomster genom ökad turism och handel
- det blir fart på den svenska idrotten
- idrottsanläggningarna i Stockholm får en välbehövlig upprustning
- det skapas arbetstillfällen
- medborgarna önskar ett OS till Stockholm
- miljön kommer att förbättras

Argumenten mot ett OS i Stockholm är bl a följande:

- det är ett för stort ekonomiskt risktagande. Stockholms skattebetalare riskerar att få stå för notan under många år
- Stockholm bör satsa på breddidrott istället för elitidrott
- det blir en ökad miljöförstöring
- medborgarna vill inte ha en satsning på OS
- Stockholm klarar inte ett så stort arrangemang som OS
- många av de anläggningar som byggs kommer att stå oanvända efter OS

När Internationella Olympiska kommittén (IOK) tar ställning om Stockholm ska få OS år 2004 är det en av de viktigaste kriterierna att "en stark folklig opinion i värdstaden och landet stödjer ansökan" (4).

När stadens politiker ska fatta beslut om Stockholm ska försöka få OS är det troligtvis två faktorer som kommer att väga mycket tungt. För det första om en satsning på OS är ekonomiskt försvarbar och för det andra om befolkningen i staden önskar att OS ska arrangeras i Stockholm. **Den här rapporten kommer enbart att handla om vad medborgarna tycker om en satsning på OS.** Frågan om huruvida en OS-satsning är ekonomisk försvarbar faller alltså helt utanför målet med denna rapport.

Trots att det inte finns några ventenskapliga representativa undersökningar om vad stockholmarna tycker om OS-satsningen finns det ett flertal uttalanden. "OS-generalen" Göran Långsved tycker sig kunna se att opinionen 1994 redan är positivare än vad den var 1993 (5). Finansborgarrådet Carl Cedershiöld " tror inte att stockholmarna kommer att säga nej till en internationell folkfest i staden" (6). Aftonbladet har genom att låta befolkningen ringa till tidningen försökt pejla in vad medborgarna tycker. 46 % av de som ringde till Aftonbladet svarade ja och 54% nej (7).

Målet med den här rapporten är att undersöka vad de stockholmare som kommer att vara bland de flitigaste OS-besökarna 2004, dvs de som i dag är mellan 14 och 19 år tycker om en OS-satsning. Dessutom ska vi undersöka vem som ungdomarna vill ska betala OS-satsningen.

Genom en rad olika studier om fritidsvanor och fritidspreferenser vet vi att Stockholmsungdomar inte är någon homogen grupp (8). Målet med rapporten är därför också att undersöka om bl a stödet för en OS-ansökan skiljer sig åt mellan pojkar och flickor, ungdomar i skilda socio-ekonomiska grupper samt svenska ungdomar respektive invandranungdomar. Dessutom kommer vi att undersöka stödet för en OS-ansökan bland tonåringar med olika fritidsstilar.

2. UNDERSÖKNINGEN

I det här kapitlet ska vi presentera bl a undersökningsgruppen och det frågebatteri vi använder för att få fram åsikter om OS-satsningen.

2.1 Undersökningsgrupp

OS-studien bygger på två skilda undersökningar. Den ena har genomförts med högstadiel elever i Aspudden, Skarpnäck, Rinkeby, Hässelby Strand och Bredäng. I den andra studien ingår elever i de tre gymnasieskolorna Kårtrorp, Tensta och Blackeberg. I tabell 1 presenteras undersökningsgrupperna..

Tabell 1. Antal elever-totalt och efter kön samt studie- som besvarat enkäten.

	Pojkar	Flickor	Totalt
Högstadiet	333	305	644
Gymnasiet	84	170	255
Totalt	417	475	899

Det externa bortfallet i både högstadie- och gymnasiestudien är något under 10%. Det interna bortfallet på OS-frågorna är omkring 5%.

Hur representativa är då studierna för Stockholmsungdomar? Högstadiestudien är i stort representativ för stockholmsungdomarna både socio-ekonomiskt, geografiskt och vad det gäller könsfördelningen. Däremot är invandrare något överrepresenterade i denna studie.

Gymnasiestudien är däremot av främst två skäl inte helt representativ för Stockholms elever i åldrarna mellan 16-19 år. För det första har vi betydligt fler flickor än pojkar i vår undersökningsgrupp. Eftersom pojkar är positivare till ett olympiskt sommarspel i Stockholm år 2004 än vad flickor är (se t ex sid 9) underskattas stödet för en OS-satsning när totalsiffror presenteras. För det andra är elever på de teoretiska linjerna överrepresenterade och elever på de praktiska linjerna underrepresenterade i vår studie. Flickor på teoretiska linjer är mindre positiva till en OS-satsning än vad flickor på de icke teoretiska linjerna är. Detta innebär i sin tur, när totalsiffror presenteras, att stödet för en OS-satsning ytterligare underskattas. Vi måste därför korrigera för det sneda urvalet.

Korrigeringen går till på det sättet att vi viktat utifrån skattningar i de olika grupperna (pojkar-flickor, teoretiska-praktiska linjer) så att vi får en bild av vad samtliga Stockholms gymnasieungdomar tycker.

2.2 Frågeställningar om OS

Vi har ställt följande två frågor till eleverna om OS.

1. **Stockholms stad kommer troligtvis att ansöka om att få arrangera Olympiska spelen år 2004. Vad tycker du om det?**

- Det är mycket bra
- Det är bra
- Det är varken bra eller dåligt
- Det är ganska dåligt
- Det är dåligt

2. **Vem tycker du ska betala satsningen på Olympiska spelen i Stockholm?**

Rangordna 1-3

- Staten (riksdag och regering)(Sveriges skattebetalare)
- Näringslivet
- Stockholms stad (Stockholms skattebetalare)

2.3 Bakgrundsvariabler

I den här studien arbetar vi - vid sidan av kön - med bakgrundsvariablerna socio -ekonomisk tillhörighet, skolframgång och anknytning till Sverige. Dessa fyra variabler har i tidigare studier visat sig ha samband med skilda fritidsvanor och fritidspreferenser. Dessutom undersöker vi om ungdomar i olika stadsdelar har skilda åsikter om Stockholms OS-satsning.

De fem socio-ekonomiska grupper vi arbetar med presenteras i bilaga 1. Socio-ekonomisk grupp 1 har mest resurser och socio-ekonomisk grupp 5 minst. Eleverna i högstadiet delas, vilket visas i bilaga 1, in i fyra grupper efter skolframgång i matematik och språk. De elever som läser särskild kurs både i engelska och matematik och har språk som tillval tillhör grupp 1 medan de som läser allmän kurs i både engelska och matematik och ej har språk som tillval klassificeras i grupp 4. **Anknytningen till Sverige** mäter vi genom att jämföra de vars båda föräldrar är födda i Sverige med de barn som har en förälder som är född

utomlands och de vars båda föräldrar är födda utomlands. Vi studerar också speciellt de ungdomar som är födda utomlands.

2.4. Fritidsstilar

Vilka fritidsaktiviteter ungdomar sysslar med och vilka fritidsaktiviteter de tycker är viktiga är en del av deras fritidsstil. Tidigare studier har visat att det finns stora skillnader mellan ungdomar med olika fritidsstilar angående t ex vad det offentliga ska satsa på.

I den här rapporten skiljer vi i första hand mellan de ungdomar som har idrotten som fritidsstil och de som har kulturen som fritidsstil.

3. SKA STOCKHOLM SATSA PÅ OS?

I det här kapitlet ska vi undersöka om ungdomarna vill att Stockholms stad ska satsa på OS år 2004.

3.1 Vad tycker ungdomarna?

I tabell 2 visas vad högstadiel elever och gymnasister tycker om en satsning på OS år 2004. Resultaten för gymnasieeleverna redovisas i tabellerna utan viktning. I texten redovisar vi resultaten efter viktning.

Tabell 2. Vad eleverna tycker om att Stockholms stad troligtvis ska ansöka om de olympiska sommarspelen år 2004. Andelar i % efter stadie och kön.

	HÖGSTADIET			GYMNASIET		
	POJKAR	Flickor	TOTALT	POJKAR	Flickor	TOTALT
Mycket bra	49	39	44	35	16	23
Bra	23	31	27	21	22	23
Varken bra eller dåligt	9	19	14	15	26	23
Ganska dåligt	5	5	5	5	8	7
Dåligt	14	7	11	21	25	24

Vi ser att 71% av högstadiel eleverna och 46% av gymnasisterna tycker att det är bra eller mycket bra att Stockholms stad gör en OS-satsning. Korregerar vi för vårt sneda urval kan vi räkna med att omkring 60% av gymnasieeleverna tycker att det är bra eller mycket bra att staden försöker bli arrangör för de olympiska sommarspelen år 2004.

16% av högstadiel eleverna och 31% av gymnasisterna tycker däremot att en satsning på ett olympiskt spel är ganska dåligt eller dåligt. Korregerar vi för det sneda urvalet torde **andelen negativa på gymnasiet minska till något över 20%**.

Pojkar är mer positiva till stadens planer att kandidera för att få arrangera ett sommarspel än vad flickor är. Minst positiva är flickor på gymnasiet. Det är framför allt flickor på de teoretiska linjerna som inte ger OS-satsningen något starkt stöd (tabellen visas ej här).

I tabell 3 visar vi vilken inställning till planerna på att ansöka om OS som eleverna i olika stadsdelar har.

Tabell 3. Andelen elever i % efter stadie och kön i olika stadsdelar som anser det är bra eller mycket bra att Stockholms stad troligtvis kommer att ansöka om de olympiska sommarspelen år 2004.

STADSDEL	HÖGSTADIET		
	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
ASPUDDEN	67	67	67
BREDÅNG	82	75	79
HÄSSELBY	72	72	72
RINKEBY	77	78	78
SKARPNÄCK	65	58	62
STADSDEL	GYMNASIET		
	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
BLACKEBERG	55	52	54
KÄRRTORP	54	28	38
TENSTA	48	31	36

Mest positiv till en OS-satsning bland högstadieeleverna är man i Bredäng och mest negativ i Skarpnäck. Eleverna i Blackebergs gymnasium är mer positiva till olympiska spel i Sverige än vad eleverna i Kärrtorp och Tensta är.

3.2 Vad tycker olika kategorier av ungdomar?

I tabell 4 visas om det finns någon skillnad mellan svenska elever och invandrarelever i deras syn på om Stockholms stad ska satsa på OS.

Tabell 4. Andelen elever i % efter kön och stadie med svensk respektive invandrarbakgrund som tycker det är bra eller mycket bra att Stockholms stad troligtvis kommer att ansöka om att få arrangera OS år 2004.

ANTAL FÖRALDRAR FÖDDA UTMOLANDS	HÖGSTADIET			GYMNASIET		
	POJKAR	FLICKOR	TOTALT	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
Ingen	64	65	64	53	38	43
En	72	59	66	64	42	49
Båda	77	79	78	-	35	43
Själv född utomlands	79	89	84	-	54	58

Bland högstadieelever är invandrarna mer positiva till en OS-satsning än vad svenskarna är. De invandrarungdomar i gymnasiet som själva är födda utomlands är mer positiva till OS än vad svenska ungdomar är.

Någon samband mellan elevernas socio-ekonomiska tillhörighet och inställning till OS-satsningen finns inte (se tabell 1 i bilaga 2). Inte heller finner vi någon skillnad i inställning till OS-satsningen mellan elever med teoretisk respektive ej teoretisk inriktning på högstadiet (se tabell 2 i bilaga 2).

3.3 Vad tycker ungdomar med olika fritidsstilar?

I tabell 5 visas i vilken grad ungdomar med olika fritidsstilar stödjer en satsning på OS.

Tabell 5. Andelen ungdomar i % efter kön och stadie i olika fritidsaktiviteter (med olika fritidsstilar) som tycker att det är bra eller mycket bra att Stockholms stad troligtvis kommer att ansöka om att få arrangera OS år 2004.

HÖGSTADIET	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
Medlem i idrottsförening	74	72	73
Går på fritidsgård	74	68	71
Går i musikskola	59	59	60
Medlem i annan förening	53	54	53
GYMNASIET	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
Medlem i idrottsförening	64	49	56
Går på fritidsgård	-	45	54
Går på musikskola	-	50	50
Medlem i annan förening	-	24	31

* Med "annan förening" avses de föreningar som inte är idrottsföreningar

Mest positiva till en OS-satsning är dels de ungdomar som är medlemmar i en idrottsförening dels de som går på fritidsgård. Planerna på ett olympiskt spel i Stockholm avvisas däremot av framför allt de flickor som är medlemmar inom övrigt föreningsliv.

I tabell 6 visas hur de ungdomar som vill satsa/skära ner på idrott respektive kultur ställer sig till en OS-satsning.

Tabell 6. Andelen elever i % efter kön och stadie som tycker att det är bra eller mycket bra att Stockholms stad troligtvis kommer att ansöka om att få arrangera OS år 2004 efter preferenser på vad staden ekonomiskt ska satsa på/skära ner.

	HÖGSTADIET			GYMNASIET		
	POJKAR	FLICKOR	TOTALT	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
Satsa på idrott	81	83	82	59	55	57
Satsa på kultur	51	67	60	62	31	36
Skära i idrott	43	40	42	-	8	10
Skära i vuxenkultur	80	77	79	58	44	51
Skära i ungdomskultur	75	73	74	62	37	48

Vi ser att de ungdomar som vill att staden ekonomiskt ska satsa på idrott och skära ner på ungdoms- och vuxenkulturverksamhet ger ett starkt stöd till en ansökan om att få arrangera olympiska sommarspel i Stockholm år 2004.

De ungdomar som värnar om stadens satsningar på kultur är däremot inte lika positiva till att staden eventuellt ska ansöka om OS. De flickor som vill att kommunens ekonomiska satsningar på idrott ska skäras ner är hårda motståndare till en OS-satsning.

I tabell 3 i bilaga 2 visar vi att de ungdomar som önskar förbättringar av stadens idrottsanläggningar är något mer positiva till en OS-satsning än de ungdomar som önskar förbättringar i bostadsområdet och i skolan.

4. VILKA SKALL BETALA OS-SATSNINGEN?

I det här kapitlet ska vi undersöka om ungdomarna tycker kostnaderna för en OS-satsning i första hand ska betalas av staten, näringslivet eller Stockholms stad.

4.1 Vad tycker ungdomarna?

I tabell 7 visar vi vilka de intervjuade i första hand tycker ska stå för de kostnader som uppkommer i samband med Olympiska spel i Stockholm.

Tabell 7. Vem ska betala en OS-satsning? Andelar i % efter kön och stadie.

	HÖGSTADIET			GYMNASIET		
	POJKAR	FLICKOR	TOTALT	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
STATEN	73	77	75	43	51	49
NÄRINGSLIVET	13	14	14	46	38	40
STOCKHOLMS STAD	6	4	5	5	2	3

Vi kan konstatera att både högstadieleverna och gymnasisterna tar bestämt avstånd från att Stockholms stad ska betala satsningen på ett olympiskt spel år 2004. Detta förhållande förändras inte även om vi bland gymnasieeleverna korrigerar för det sneda urvalet.

Både pojkar och flickor i högstadiet är nästan helt överens om att staten ska betala OS-satsningen.

Bland gymnasisterna - framför allt i pojkguppen - är det ungefär lika många som anser att näringslivet som staten ska stå för OS-kostnaderna.

Ju mer positiva eleverna är till olympiska spel i Stockholm, i desto större grad tycker de att statliga skattemedel ska användas för en OS-satsning (se tabell 4 i bilaga 2). De som är negativa till en OS-satsning tycker däremot att näringslivet i första hand ska stå för kostnaderna.

Vi ser i tabell 5 i bilaga 2 att högstadiellevorna i alla stadsdelar är överens om att staten ska betala OS-satsningen. Bland gymnasisterna finns det däremot inte samma överensstämmelse i åsikter. Eleverna i Tensta vill i högre grad än de övriga gymnasisterna att staten ska stå för kostnaderna för de olympiska spelen.

4.2 Vad tycker speciella kategorier av ungdomar?

I förra kapitlet visade vi att invandringdomar är mer positiva till en OS-satsning än svenska ungdomar. I tabell 8 visas hur svenska ungdomar respektive invandringdomar skiljer sig åt vad det gäller frågan om vem som ska betala en OS-satsning.

Tabell 8. Vem ska betala en satsning på OS 2004? Andelar i % efter kön, stadie och invandrarbakgrund.

HÖGSTADIET	ANTAL FÖRÄLDRAR FÖDDA									SJÄLV FÖDD		
	UTOMLANDS											
	Ingen			En			Två			UTOMLANDS		
	P	F	T	P	F	T	P	F	T	P	F	T
STATEN	72	77	74	69	73	71	79	80	79	79	83	81
NÄRINGSLIVET	15	14	15	12	16	14	9	12	11	9	11	10
STOCKHOLMS STAD	5	2	3	16	4	10	3	9	6	5	6	5
GYMNASIET	P	F	T	P	F	T	P	F	T	P	F	T
STATEN	39	46	43	50	61	58	-	65	68	-	85	74
NÄRINGSLIVET	47	42	44	50	32	38	-	22	31	-	8	21
STOCKHOLMS STAD	6	2	3	0	6	4	-	0	0	-	0	0

Vi kan konstatera att svenska ungdomar och invandringdomar är överens om att Stockholm stad inte ska stå för kostnaderna för ett olympiskt spel. Högstadiellevorna är, oberoende av om de är svenskar eller invandrare, överens om att staten ska betala satsningarna. Svenska ungdomar i gymnasiet tycker att näringslivet i lika hög grad som staten ska stå för de kostnader som uppkommer. Ju starkare invandrarbakgrund eleverna i båda stadierna har, i desto högre grad tycker de att staten ska betala OS-satsningen.

Högstadiellever i de olika socio-ekonomiska grupperna är överens om att staten ska stå för kostnaderna (se tabell 7 i bilaga 2). Gymnasister som tillhör en högre socio-ekonomisk grupp tycker att näringslivet i första hand ska bära de eventuella merkostnader som tillkommer, medan ungdomar i de lägre socio-ekonomiska grupperna tycker att det är främst staten som ska betala.

4.3. Vad tycker ungdomar med olika fritidsstilar?

I tabell 9 framgår att elever med olika fritidsstilar har skilda åsikter om vem som ska stå för kostnader i samband med olympiska spel i Stockholm.

Tabell 9. Vem ska betala en satsning på OS 2004? Andelar i % efter kön, stadie och fritidsstil.

HÖGSTADIET	MEDLEM I/GÅR PÅ											
	ANNAN FÖRENING			IDROTTSFÖRENING			MUSIKSKOLA			FRITIDSGÅRD		
	P	F	T	P	F	T	P	F	T	P	F	T
STATEN	73	57	68	74	75	74	63	66	64	76	78	76
NÄRINGSLIVET	18	29	22	11	15	13	16	21	19	11	14	13
STOCKHOLMS STAD	2	7	4	8	2	6	9	3	6	5	3	4
GYMNASIET	P	F	T	P	F	T	P	F	T	P	F	T
STATEN	-	39	38	46	45	45	-	10	14	-	50	57
NÄRINGSLIVET	-	52	54	44	39	41	-	80	79	-	30	29
STOCKHOLMS STAD	-	3	3	8	4	6	-	0	0	-	0	0

I högstadiet tycker ungdomar, oberoende av vilken fritidsstil de har, att staten ska betala. Gymnasister med olika fritidsstilar är däremot inte överens. Framför allt är det flickor som är med i musikskolan eller i "annan" förening som avviker från de övriga gymnasisterna. Dessa flickor markerar mycket starkt att näringslivet ska stå för kostnaderna.

I tabell 10 visas hur åsikter om satsningar/nedskärningar på idrott respektive kultur hänger samman med åsikter om hur en OS-satsning ska finansieras.

Tabell 10. Vem ska betala satsningen på OS 2004? Andelar i % efter kön, stadie och fritidspreferenser.

Högstadiet	Vill satsa på						Vill spara på								
	Idrott			Kultur			Idrott			Ungdoms-					
	P	F	T	P	F	T	P	F	T	P	F	T			
STATEN	78	77	78	64	75	70	76	53	66	80	82	81	79	88	82
NÄRINGSLIVET	11	17	13	18	14	16	5	40	31	10	12	11	12	11	11
STOCKHOLMS STAD	8	8	8	9	5	6	5	0	3	5	4	4	6	6	6
Gymnasiet															
STATEN	49	63	57	38	45	44	-	32	32	44	57	52	47	54	51
NÄRINGSLIVET	44	30	36	52	45	46	-	44	45	42	30	35	44	37	40
STOCKHOLMS STAD	5	2	3	5	3	3	-	4	3	8	2	5	9	2	5

Genomgående gäller i högstadiet att ungdomarna oberoende av fritidspreferenser vill att staten ska betala OS-satsningen. Observeras bör dock att högstadieflickor som vill skära i idrottsanslagen lika ofta vill att näringslivet som staten ska stå för kostnaderna.

Bland gymnasisterna kan vi se att ungdomar som tycker att idrottsanslagen ska krympas är speciellt negativa till tanken att skattemedel ska användas till olympiska spel.

5. SAMMANFATTNING

Målet med den här rapporten är att undersöka vad de stockholmare som kommer att vara bland de flitigaste OS-besökarna 2004, dvs de som i dag är mellan 14 och 19 år tycker om stadens OS-satsning. Dessutom har vi som mål i att undersöka vem som ungdomarna tycker ska betala kostnaderna för sommarspel i Stockholm.

Vi kan konstatera att 71% av högstadieeleverna och omkring 60% (efter korrigering för det sneda urvalet) av gymnasieeleverna tycker är bra eller mycket bra att Stockholm ansöker om att få arrangera de olympiska sommarspelen 2004.

16% av högstadieeleverna och något över 20% (efter korrigering för det sneda urvalet) av gymnasisterna tycker att en satsning på OS är dåligt eller mycket dåligt.

Pojkar är mer positiva än flickor till ett olympiskt sommarspel i Stockholm. Detta gäller både bland högstadieelever och bland gymnasister. De mest positiva pojkarna finner vi bland dem som är med i en idrottsförening eller går på fritidsgård. Motståndet mot en OS-satsning finns framförallt hos kulturellt inriktade flickor på de teoretiska linjerna på gymnasiet.

Invandraringdomar, framför allt de som är själva är födda utomlands, är mer positiva till att Stockholm satsar på att få arrangera OS än vad svenska ungdomar är. Någon skillnad i inställning till en OS-satsning kan vi däremot inte finna mellan ungdomar i olika socio-ekonomiska grupper.

Både högstadieeleverna och gymnasisterna tar bestämt avstånd ifrån att Stockholm stad ska betala för en OS-satsning. Både pojkar och flickor i högstadiet är överens om att staten i första hand ska stå för de kostnader som kan uppkomma i samband med ett sommarspel i Stockholm år 2004. Bland gymnasisterna framför allt i pojkgruppen är det ganska många som anser att näringslivet i lika hög grad som staten ska vara ekonomisk garant för sommarspelen.

Mest positiva till att använda statliga skattemedel till en OS-satsning är de som är uttalat sig för att Stockholm ansöker om att få arrangera spelen år 2004. Mest negativa till att skattemedel används är de kulturellt inriktade flickorna på gymnasiets teoretiska linjer.

NOTFÖRTECKNING

1. Olofsson, K, *Promemoria om Sommar OS i Stockholm*.
2. Ledningsgruppen för OS år 2004, *Sommar-OS i Stockholm. Möjligheter och förutsättningar att arrangera olympiska sommarspel i Stockholm* (citet är hämtat ur det inledande brevet i utredningen till kommunstyrelsen)
3. Ledningsgruppen för OS år 2004, *Så här kan vi arrangera OS i Stockholm 2004*, sammfattning.
4. Ledningsgruppen för OS år 2004, *Så här kan vi arrangera OS i Stockholm 2004*, sid 14.
5. Aftonbladet, "Go morron", mars 1994
6. Dagens Nyheter, *När Stockholm kom till byn*, Artikeln skriven under OS i Lillehammer
7. Aftonbladet *Stockholmarna vill inte ha något OS*, mars 1994
8. Se litteraturlistan sist i boken

LITTERATURFÖRTECKNING

Ledningsgruppen för OS år 2004, *Sommar-OS i Stockholm. Möjligheter och förutsättningar att arrangera olympiska sommarspel i Stockholm*, 1992.

Ledningsgruppen för OS år 2004, *Så här kan vi arrangera OS i Stockholm 2004*, 1993,

Olofsson, K, *Promemoria om Sommar OS i Stockholm*, Fritid Stockholm 1998.

BILAGOR

Bilaga 1

De socio-ekonomiska grupperna är konstruerade på följande sätt:

Grupp 1=

Bor i villa/radhus

Har tillgång till följande tre saker:

- * familjen har tillgång till sommarstuga
- * familjen har tillgång till båt man kan sova i
- * familjen har tillgång till bil

Grupp 2

Bor i villa/radhus/insatslägenhet/andelslägenhet

Har tillgång till två av följande tre saker

- * sommarstuga
- * båt man kan sova i
- * bil

Grupp 3

Övriga, t ex de som bor i hyreslägenhet och har tillgång både till sommarstuga, båt man kan sova i och bil eller bor i villa och inte har tillgång till några fritidskapitalvaror

Grupp 4

Bor i hyreslägenhet

Har tillgång till två av följande tre saker:

- * sommarstuga
- * båt man kan sova i
- * bil

Grupp 5

Bor i lägenhet

Har ej tillgång till någon av följande tre saker:

- * sommarstuga
- * båt man kan sova i
- * bil

Eleverna delas efter skolframgång i matematik och språk in i följande fyra grupper:

Grupp 1

Läser särskild kurs i matematik och engelska och har språk som tillval (tre svåra val)

Grupp 2

Två svåra val

Grupp 3

Ett svårt val

Grupp 4

Allmän kurs i matematik och engelska och ej språk som tillval

Bilaga 2

Tabell 1. Andelen elever i % efter socio-ekonomiska grupp, kön, och stadie som anser det är bra eller mycket bra att Stockholms stad troligtvis ansöker om de olympiska sommarspelen år 2004.

SOCIO- EKONOMISK GRUPP	HÖGSTADIET			GYMNASIET		
	POJKAR	FLICKOR	TOTALT	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
1	85	63	76	47	30	37
2	73	69	71	48	45	46
3	68	67	67	67	37	48
4	75	75	75	-	36	41
5	70	70	70	-	33	35

Tabell 2. Andelen elever i % efter skolframgång i teoretiska ämnen, kön och stadie som anser det vara bra eller mycket bra att Stockholms stad troligtvis ansöker om de olympiska sommarspelen år 2004.

HÖGSTADIET	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
1	70	65	67
2	65	67	66
3	77	77	77
4	67	70	66

Tabell 3. Andelen elever som anser det vara bra eller mycket bra att Stockholms stad troligtvis ansöker om de olympiska sommarspelen 2004 efter kön, stadie och var man tycker det är viktigast att göra förbättringar. %.

ÖNSKAD FÖRBÄTTRING INOM OMRÅDET	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
IDROTTSANLÄGG/ IDROTTSFÖRENING	83	69	76
BOSTADSOMRÅDET	63	72	68
SKOLAN	64	65	64

Tabell 4. Vem ska betala satsningen på OS 2004? Andelar i % efter stadie och hur positiv man är till en OS-satsning.

HÖGSTADIET	ÅSIKTER OM OS		
	1-2	3	4-5
STATEN	82	74	60
NÄRINGSLIVET	10	16	26
STOCKHOLMS STAD	6	6	2
GYMNASIET			
STATEN	60	50	34
NÄRINGSLIVET	37	40	48
STOCKHOLMS STAD	4	2	3

1+2= Mycket bra+bra

3 = Varken bra eller dåligt

4+5= Ganska dåligt+dåligt

Tabell 5. Vem ska betala satsningen på OS år 2004? Andelar i % efter stadie och stadsdelar.

STADSDEL	ASPUDDEN			BRHDÄNG			HASSELBY			RINKEBY			SKARFNÄCK		
	P	F	T	P	F	T	P	F	T	P	F	T	P	F	T
STATEN	65	66	65	78	88	82	82	77	79	81	82	81	68	74	71
NÄRINGSLIVET	19	15	17	7	5	6	9	21	14	16	16	17	15	17	16
STOCKHOLMS STAD	1	7	4	8	1	5	6	0	4	6	10	8	10	2	6
GYMNASIUM	BLÄCKEBERG			KÄRRTORP			TENSTA								
	P	F	T	P	F	T	P	F	T						
STATEN	33	51	43	54	43	48	-	60	61						
NÄRINGSLIVET	53	40	46	43	43	43	-	29	27						
STOCKHOLMS STAD	2	3	3	11	2	5	-	2	2						

Tabell 6. Vem ska betala satsningen på OS år 2004? Andelar i % efter kön och skolframgång i teoretiska ämnen. Högstadiet.

TILLVAL	1			2			3			4		
	P	F	T	P	F	T	P	F	T	P	F	T
HÖGSTADIET												
STATEN	68	74	71	75	79	76	79	74	72	80	90	82
NÄRINGSLIVET	15	20	18	13	10	12	7	9	8	10	7	8
STOCKHOLMS STAD	10	1	6	5	4	4	2	7	5	0	7	3

Tabell 7. Vem ska betala satsningen på OS år 2004? Andelar i % efter kön, stadie och socio-ekonomiskz grupper.

SOCIO-EKONOMISK GRUPP	1			2			3			4			5		
	P	F	T	P	F	T	P	F	T	P	F	T	P	F	T
HÖGSTADIET															
STATEN	69	88	76	74	73	73	76	72	73	73	85	78	70	83	77
NÄRINGSLIVET	23	13	19	17	23	19	10	16	14	9	7	8	24	13	18
STOCKHOLMS STAD	8	0	5	4	0	2	5	4	5	9	7	8	8	0	4
SOCIO-EKONOMISK GRUPP															
GYMNASIET															
STATEN	53	30	40	28	51	44	42	54	50	-	64	65	-	56	61
NÄRINGSLIVET	33	45	40	64	40	47	44	34	37	-	36	35	-	33	35
STOCKHOLMS STAD	0	0	0	4	4	4	8	2	4	-	0	0	-	6	4

Tabell 8. Vem ska betala satsningen på OS 2004? Andelar i % efter kön och efter var man önskar förbättringar.

HÖGSTADIET	ÖNSKAR FÖRBÄTTRING INOM OMRÅDET								
	IDROTTSANL/IDROTTSFOREN			BOSTADS-OMRÅDET			SKOLAN		
	P	F	T	P	F	T	P	F	T
STATEN	72	81	76	63	72	68	76	71	73
NÄRINGSLIVET	17	13	15	25	22	24	14	13	13
STOCKHOLMS STAD	11	6	9	13	0	6	2	6	4

Publicerade rapporter från Forskningsenheten

- Andersson, T FRITIDS- OCH KULTURVANOR I BORÅS BLAND UNGDOMAR OCH VUXNA
Borås kommun 1993
- Blomdahl, U DELTAR INVANDRARUNGDOMAR I FRITIDS- OCH KULTURUTBUDET I MINDRE UTSTRÄCKNING ÄN INFÖDDA SVENSKA UNGDOMAR?
En studie av stadsdelen Navestad i Norrköping 1986
Beställes från Norrköping fritidsförvaltning. Tel: 011/15 00 00
- Blomdahl, U ERFARENHETSVERKSTAN - en utvärdering.
Boken är en utvärderingsrapport om Erfarenhets-
verkstan(EV) i Stockholmsstadsdelen Sättra.
Fritid Stockholm 1984
- Blomdahl, U FOLKRÖRELSENA OCH FOLKET - med utblick
mot framtiden.
Carlssons förlag 1990. Tel. 08/11 23 49
- Blomdahl/ Elofsson FRITIDS- OCH KULTURVANOR I ESKILSTUNA
En studie av årskurserna 1-9. Beställes från
Eskilstunas fritidsförvaltning 1987
Tel. 016/10 19 19
- Blomdahl/ Elofsson FRITIDS-AKTIVITETERNAS KUMULATIVITET -
En prövning av en generell hypotes.
Sociologiska institutionen och Fritid Stockholm 1985
- Blomdahl/ Claesson m.fl. FRITIDSGÅRDEN - dess besökare och framtid
Fritid Stockholm 1989
- Blomdahl/ Elofsson FRITIDSMÖNSTER MED AVSEENDE PÅ KÖN
OCH SOCIALGRUPP
Resultatredovisning.
Fritid Stockholm 1985 (slutsäld)
- Blomdahl, U GYNNAR DE OFFENTLIGA SATSNINGARNA PÅ
FRITIDSONRÅDET DE REDAN GYNNADE?
En granskning av budgetdepartementets utredning
i frågan.
Fritid Stockholm 1985
OBS! Utsäld - kan endast beställas i stencilupplaga i
enstaka exemplar.
- Blomdahl/ Elofsson/ Janhammar JA TILL OS-MEN BILDT SKA BETALA
Fritid Stockholm 1994
- Blomdahl, U KAN BEFINTLIGA UNDERSÖKNINGAR
ANVÄNDAS FÖR ATT GÖRA UTSAGOR OM
OFFENTLIGT RESURSNYTTJANDE PÅ
FRITIDS- OCH KULTUROMRÅDET?
Fritid Stockholm 1987
- Blomdahl, U MYT, VERKLIGHET OCH FRAMTID
Fritid Stockholm 1990
- Blomdahl, U PM- angående offentligt resursnyttjande inom
fritidsområdet.
Fritid Stockholm 1990
- Blomdahl/ Elofsson STOCKHOLMARNAS OCH VÄSTERÅSARNAS
BIBLIOTEKSVANOR
En studie av den vuxna befolkningen. Fritid
Stockholm 1987
- Blomdahl/ Elofsson STOCKHOLMARNAS OCH VÄSTERÅSARNAS
FRITIDSVANOR
En studie av åldersgruppen 16-75 år. Tabellbilaga.
Fritid Stockholm 1987
- Blomdahl/ Elofsson STOCKHOLMARNAS OCH VÄSTERÅSARNAS
UTNYTTJANDE AV ÖPPEN VERKSAMHET
En studie av den vuxna befolkningen. Fritid
Stockholm 1987
- Blomdahl/ Elofsson STOCKHOLMARNAS OCH VÄSTERÅSARNAS
UTNYTTJANDE AV IDROTTS- OCH
MOTIONSANLÄGGNINGAR
En studie av den vuxna befolkningen.
Fritid Stockholm 1987
- Blomdahl/ Elofsson STOCKHOLMARNAS OCH VÄSTERÅSARNAS
UTNYTTJANDE AV PARKER OCH
GRÖNOMRÅDEN- En studie av den vuxna
befolkningen.
Fritid Stockholm 1987
- Blomdahl/ Elofsson UNGDOMAR-VÅLD-ORGANISERAD FRITIDS-
VERKSAMHET i Socialstyrelsens "Ya säger dom!-
Ungdomsforskarna." Utbildningsproduktion AB 1987
- Blomdahl/ Elofsson VILKEN FRITIDSVERKSAMHET VILL
STOCKHOLMARNAS OCH VÄSTERÅSARNAS
ATT KOMMUNERNA SKA SATSA PÅ?
En studie av den vuxna befolkningen. Fritid
Stockholm 1987
- Blomdahl, U VÄLFÄRDSMÄTNING INOM FRITIDS- OCH
REKREATIONS-OMRÅDET
Presentation, granskning och diskussion.
Fritid Stockholm 1979
- Claesson, Å FARSTA- UNGDOMARS FRITIDSVANOR
Fritid Stockholm 1988
- Claesson, Å FLICKOR OCH DEN ORGANISERADE FRITIDEN
Fritid Stockholm 1990
- Claesson, Å FLICKORS FRITID
Fritid Stockholm 1992
- Claesson, Å FRITIDS- OCH KULTURVANOR I ÖRN-
SKÖLDSVIK - en studie av grund och
gymnasieskolan.
Örnsköldsviks Kultur- och Fritidsförvaltning 1992
- Claesson, Å FRITIDSVANOR I GÖTEBORG - en studie av
årskurserna 1-9. 1990
Beställes från Fritid Göteborg tel. 031/61 27 10
- Claesson, Å MANNEKÅNGUPPVISNING ELLER UTELEK?
En utvärdering av ett flickprojekt.
Fritid Stockholm 1988
- Claesson, Å TENSTA-UNGDOMARS FRITIDSVANOR
Fritid Stockholm 1988
- Claesson, Å TRE ÅR MED BÅTSPORTGÅRDEN - En
utvärdering.
Lidingö kommun har profilerat sina fritidsgårdar.
Beställes från Lidingö fritidsförvaltning. 1988
Tel. 08/731 30 00

- Elofsson, S ENSAMBOENDE MÖDEARS FRITIDS- OCH KULTURVANOR
Fritid Stockholm 1989
- Elofsson, S HUR SKILJER SIG PRIVAT- OCH OFFENTLIGT ANSTÄLLDA VAD GÄLLER UTNYTTJANDE AV DET OFFENTLIGA FRITIDSUTBUDET?
Fritid Stockholm 1991
- Elofsson, S KAN SOCIOLOGISKA BAKGRUNDSFAKTORER ELLER PSYKOLOGISKA MOTIVATIONSFAKTORER FRÄMST FÖRKLARA FRITIDS- UTÖVANDET?
Fritid Stockholm 1989
- Elofsson, S MÅSTE MAN TRIVAS SÄMRE NÄR MAN BLIR ÄLDRE
Fritid Stockholm 1992
- Elofsson, S SEMESTERVANOR
Fritid Stockholm 1989
- Elofsson, S VAD SÖKER UNGDOMAR I IDROTTE?
Fritid Stockholm 1994
- Elofsson, S VAD VILL FÖRÄLDRARNA ATT UNGDOMAR SKALL GÖRA PÅ FRITIDEN?
Sett ur ungdomars perspektiv.
Fritid Stockholm 1991
- Elofsson, S VAD VILL UNGDOMAR GÖRA PÅ SIN FRITID?
Fritid Stockholm 1992
- Elofsson, S VAD ÄR BARN OCH UNGDOMAR INTRESSERADE AV PÅ FRITIDEN?
Fritid Stockholm 1992
- Elofsson, S VAD VILL SKOLUNGDOMAR I STOCKHOLM FÖRBÄTTRA?
Fritid Stockholm 1992
- Elofsson, S VILKA BETYDER MEST FÖR VAD UNGDOMAR VILL GÖRA PÅ FRITIDEN - FÖRÄLDRAR ELLER KAMRATERNA?
Fritid Stockholm 1990
- Jänhammar, A POJKARS AKTIVITET, FLICKORS PAS- SIVITET ?
Fritid Stockholm 1993
- Karlsson, P NORRKÖPINGSELEVERNAS FRITIDSVANOR
1987 Beställes från Norrköpings fritidsförvaltning
Tel. 011/15 00 00
- Nordmark, L HUR MYCKET SATSAS PÅ 7-17 ÅRINGARS KULTUR- OCH FRITIDSVERKSAMHET I VÄSTERÅS
En jämförande studie med Stockholm.
Fritid Västerås 1985
- Pettersson, D BESÖKARE I PARKLEKEN
En beskrivning inför flickprojektet
Fritid Stockholm 1985
- Pettersson, D FRITIDSMETODIK FÖR TJEJER
Fritid Stockholm 1991
- Pettersson, D GÅRDSDEMOKRATI - PROJEKTET - En utvärdering.
Fritid Stockholm 1989
- Pettersson, D VIBESTÄMMER TILLSAMMANS - En utvärdering av gårds-kooperativet i Navestad. 1985
Beställes från Norrköpings fritidsförvaltning Tel: 011/15 00 00

Wennhall, J BARN OCH UNGDOM I FÖRENING
En undersökning av grundskoleelevers föreningsaktivitet på tre bostadsområden: Bäckby, Hamre och Viksång i Västerås. 1987
Beställes fr. Västerås fritidsförvaltning.
Tel. 021/16 00 00

Rapporterna kan beställas, om inte annat anges, från Fritid Stockholm.

Tel: 08-785 83 59 eller fax: 08-653 27 36